

**Brüssel, 12. detsember 2024
(OR. en)**

16448/24

**COSI 227
ENFOPOL 502
IXIM 257
CATS 122
COPEN 534
CYBER 357
DATAPROTECT 354
TELECOM 381
JAI 1802**

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 12. detsember 2024

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 16263/24

Teema: Nõukogu järeldused, milles käsitletakse andmete juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil
– Nõukogu järeldused (12. detsember 2024)

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järeldused, milles käsitletakse andmete juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) kiitis heaks oma 4068. istungil 12. detsembril 2024.

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse andmetele juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil

1. Nõukogu kinnitas 2023. aasta juunis sellise kõrgetasemelise töörühma loomise, mis käsitleb andmetele juurdepääsu tõhusa õiguskaitse eesmärgil. Selle liikmed on liikmesriikide esindajad, komisjon, asjaomased ELi organid ja asutused ning ELi terrorismivastase võitluse koordinaator.
2. Nõukogu märgib, et Rootsi eesistumise ajal loodud ja Hispaania, Belgia ja Ungari eesistumise ajal edasi arendatud kõrgetasemelist töörühma juhivad ühiselt komisjon ja Euroopa Liidu Nõukogu rotatsiooni korras vahetuv eesistujariik. Töörühm on uurinud probleeme, millega liidu õiguskaitsetöötajad oma igapäevases töös seoses andmetele juurdepääsuga kokku puutuvad¹, ning toonud esile võimalikud soovitused nende lahendamiseks, et tagada tõhusate õiguskaitsevahendite kättesaadavus kuritegevuse vastu võitlemiseks ja avaliku julgeoleku suurendamiseks digiajastul, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu asjakohast kohtupraktikat ning austades täielikult põhiõigusi.
3. Nõukogu vahetas 2024. aasta juunis arvamusi kõrgetasemelise töörühma soovitude üle, tervitas üldiselt kõrgetasemelise töörühma ekspertide² väärtuslikku panust, rõhutas vajadust jätkata kiiresti tööd andmetele juurdepääsuks tõhusa õiguskaitse eesmärgil ning rõhutas vajadust töötada välja soovitude rakendamise tegevuskava³.

¹ Kõrgetasemeline töörühm kasutas võrdlusalusena dokumenti „Law Enforcement – Operational Needs for Lawful Access to Communications (LEON)“ („Õiguskaitse – operatiivvajadused seaduslikuks juurdepääsuks sideandmetele (LEON)“), (6050/23), milles on esitatud põhjalik loetelu õiguskaitseasutuste operatiivvajadustest seoses sidevõrkude ja -teenustega.

² Kõrgetasemelise töörühma täiskogu toetavatesse eksperdirühmadesse kuulus 43 õiguskaitseasutuste või siseministeeriumide eksperti, 5 justiitsministeeriumide eksperti, 2 digiasjade ministeeriumide eksperti, 3 akadeemiliste ringkondade esindajat, 1 küberturvalisuse ekspert ning esindajad seitsmest ELi organist või asutusest (Euroopa Andmekaitseinspektor, Euroopa Andmekaitse nõukogu, ELi terrorismivastase võitluse koordinaator, CEPOL, Eurojust, Europol, Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet). Lisaks oli mitmel akadeemiliste ringkondade ja kodanikuühiskonna sidusrühmal võimalus anda oma panus kõrgetasemelise töörühma töösse 20. veebruaril 2024 toimunud avaliku konsulteerimise koosolekul ja kirjaliku tagasiside teel.

³ Dokumendis 11281/24 tehakse kokkuvõtte 2024. aasta juunis toimunud siseministrite arvamuste vahetusest.

4. Nõukogu märgib, et kõrgetasemeline töörühm viis oma töö lõpule 15. novembri 2024. aasta täiskogu istungil lõpparuandega⁴, milles on esitatud ekspertide seisukohad, ootused ja nõudmised.
5. Nõukogu kutsub ELi institutsioone, organeid ja asutusi ning liikmesriike üles kaaluma kõrgetasemelise töörühma väärtuslikku panust konkreetsete meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel ning suurendama sidusrühmade ja üldsuse teadlikkust ja koguma nende toetust, et tagada kohtu- ja õiguskaitseasutustele tõhus ja seaduslik juurdepääs andmetele.
6. Nõukogu kutsub komisjoni, liikmesriike ja kõiki huvitatud sidusrühmi, sealhulgas ELi terrorismivastase võitluse koordinaatorit ja asjaomaseid justiits- ja siseküsimustega tegelevaid asutusi, üles toetama ühise kommunikatsiooninarratiivi kaudu selgituste andmist õigusraamistikutes tegutsevate õiguskaitseasutuste vajaduste kohta, et kaitsta ühiskonda, julgustada teenuseosutajaid tegema koostööd avaliku sektori asutustega, ning andma konstruktiivse panuse avalikku arutellu.
7. Nõukogu kutsub komisjoni üles esitama 2025. aasta teiseks kvartaliks tegevuskava asjakohaste meetmete, sealhulgas õigusaktide rakendamiseks, kui seda peetakse ulatusliku ja põhjaliku mõjuhinna tulemusena vajalikuks, et tagada õiguskaitse eesmärgil seaduslik ja tõhus juurdepääs andmetele, millega tuleb kiiremas korras tegeleda, välistades samal ajal igasuguse sekkumise liikmesriikide julgeolekusse.
8. Nõukogu eeldab, et tegevuskava on põhjalik dokument, mis põhineb kõrgetasemelise töörühma töö ja soovitud ning sisaldab iga meetme täpset ajakava ja kavandatud rakendamiseviisi, sealhulgas vajalike asjakohaste vahendite analüüsi.
9. Nõukogu teeb sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalisele komiteele (COSI) ülesandeks vajaduse korral koostöös kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusala koostöö kooskõlastuskomiteega (CATS) koordineerida, arutada ja jälgida selle komisjoni koostatud kavandatud tegevuskava rakendamist.

⁴ 15941/24.